

Oversikt klima- og miljøarbeid i medlemskommunene i Ringeriksregionen

Kommunenes organisering av klima- og miljøarbeidet

- **Hole:** En heltidsstilling som miljørådgiver i sektor samfunnsutvikling, avdelingen for areal, byggesak og miljø. Vertskommuneavtale med Lier kommune om tilsyn og saksbehandling av små private avløpsanlegg.
- **Jevnaker:** En heltidsstilling med ansvar for klima, miljø, forurensningssaker, samt spredt avløp. -For tiden redusert stilling. Ingen samarbeid med andre kommuner mht. tilsyn og saksbehandling av små private avløpsanlegg.
- **Krødsherad:** 30 % stilling som Klima- og miljøansvarlig i sektor samfunnsutvikling, virksomhet Plan og forvaltning. Vertskommuneavtale med Lier kommune om tilsyn og saksbehandling av små private avløpsanlegg.
- **Modum:** Under tilsetning en heltidsstilling som skal ha ansvar for klima, miljø, og forurensningssaker. Vertskommuneavtale med Lier kommune om tilsyn og saksbehandling av små private avløpsanlegg.
- **Ringerike:** Enhet for klima og miljø i sektor Strategi og utvikling (leder + 3,3 årsverk) har ansvar for klima- og miljøledelse og styringsverktøy (miljøfyrtårn, årlige klimabudsjett, arealregnskap og -analyser), faglige råd innen klima- og miljø til f.eks. kommuneplan og reguleringsplaner, overordna planer innen klima- og miljø, regionalt samarbeid innen klima- og miljø og div. andre små og store prosjekter innen sine fagområder. Enheten er også vertskap for koordinator for vannområdet Tyrifjorden (50% stilling) og en prosjektleder som jobber med klimaprojekter på tvers av 26 kommuner i kommunenettverk for klimaomstilling. Tilsyn og saksbehandling knytta til spredd avløp og andre enkeltsaker innen forurensning behandles av medarbeidere i byggesaksavdelingen i kommunen.

Oversikt over vedtatte klima- og miljømål og aktiviteter for å følge opp disse, samt felles erklæringer signert av kommunene i Ringeriksregionen

Alle fem kommuner har signert Osloregionens ordførererklæring om klima og miljø i juni 2022. Denne dekker tema innen både klima og naturmiljø. Krødsherad og Ringerike har miljøsertifisert sin egen virksomhet gjennom Miljøfyrtårn. Regionens og kommunens aktivitet på de enkelte områder er oppsummert under de samme satsingsområdene som brukes i ordførererklæringen.

Klima

- Hole, Modum og Ringerike kommuner har relativt nye klima- og energiplaner¹ med målsetninger for reduksjon av klimagassutslipp, karbonbinding, klimatilpasning og noe form for klimaregnskap. Disse kommunene har også tatt i bruk klimabudsjett som et styringsverktøy. Jevnaker kommune sin energi- og klimaplan har gått ut på dato, og behovet for ny plan avklares i forbindelse med utarbeidelse av planstrategien for Jevnaker kommune.
- Alle kommuner jobber med «grønne anskaffelser» på et lovpålagt nivå og vel så det på enkelt prosjekter, men har mye potensial til å videreutvikle praksisen, herunder i kommunale bygg- og anleggsplasser inkludert fossil- og/eller utslippsfrie bygg- og anleggsplasser.
- Hole, Jevnaker, Modum og Ringerike har hver sin anskaffelsesstrategi. Ringerike skal revidere sin i 2024. Krødsherad har vedtatt å lage en. Det pågår også arbeid med en felles anskaffelsesstrategi i Vest-Viken innkjøpsamarbeid (VVI) som Ringerike og Modum er medlemmer av. Alle fem kommunene har signert

¹ Ringerikes målsetninger er en del av kommuneplanens samfunnsdel.

Miljø- og naturforvaltning

- Ringerike har tatt i bruk arealregnskap og -analyser som verktøy og jobber med å videreutvikle det. Hole jobber med utvikling av sitt arealregnskap gjennom et pilotprosjekt fra fylkeskommunen.
- Hole, Modum og Ringerike har vedtatte mål om å begrense tap av biologisk mangfold.
- Hole, Modum og Ringerike og Jevnaker har vedtatt noen form for nullvisjon for nedbygging av dyrka mark og myr.
- Ringerike er i gang med å utarbeide en Kommunedelplan for naturmangfold.
- Alle kommuner deltar aktivt i vannområde samarbeid i forskjellige vannområder. I vannområdet Tyrifjorden inngår alle Ringerikskommuner pluss Lier kommune. Ringerike ivaretar interessene for Jevnaker og Krødsherad i dette samarbeidet siden deres geografiske andel i VO Tyrifjorden er svært liten.
- Alle kommuner har vedtatt noen form for miljømål for landbruksnæringen. Dessuten har Ringeriksregionkommunene et felles prosjekt «[klimasats jord & skog](#)» som med støtte fra Miljødirektoratet har gjennomført en kursserie for jord- og skogbrukere og våren 2024 utarbeides det en klimahåndbok.

Areal- og transportplanlegging

- Jevnaker, Modum og Ringerike legger gjennom sine arealstrategier i samfunnsdel føringer for revidering av kommuneplanens arealdel. Hole har i sin kommuneplan vedtatt at videreutvikling skal skje rundt eksisterende tettsteder og har egne kommunedelplaner for disse. Krødsherad har gjennom sin kommunedelplan Norefjell satt byggegrenser.
- Ringerike er i prosess med revidering av kommuneplanens arealdel og har i den tatt inn en rekke nye forslag knyttet til klima og grønn mobilitet, høring ble avsluttet høst 2023. Modum er i prosess med revidering av kommuneplanens arealdel. Frist for innspill gikk ut 1.februar i år og en er nå i gang med å utarbeide et planforslag.
- Krødsherad har vedtatt en "Plan for grønn og sømløs mobilitet Norefjell", mens Hole og Ringerike trolig vil utarbeide mobilitetsplaner i inneværende planperiode (avklares gjennom planstrategiene).
- Alle kommuner har ambisjoner om å legge til rette for ladeinfrastruktur.
- 3 av 5 kommuner jobber allerede med klimakrav i plan- og byggesaker.

Grønn næringsutvikling

- Alle kommuner har vedtatt en næringspolitisk strategi for Ringeriksregionen «Framover sammen» og jobber videre med handlingsplaner og satsingsområder kommunevis. Bærekraftig næringsutvikling er nevnt som et av premissene for at regionens næringspolitiskstrategi skal lykkes.
- Ringerike har gjennomført et samarbeidsprosjekt med næringen om utnyttelse av overskuddsvarme fra industri.
- Karbonbinding er et tema i felles landbruksplan for Ringerike og Hole, og landbruksplan for Hadeland. Utover det har Hole et mål om karbonbinding, mens det utredes karbonfangst av Treklyngen i Ringerike.
- Hole, Jevnaker, Modum og Ringerike har vedtatt forskjellige mål eller tiltak som skal fremme sirkulær økonomi.

Eksisterende samarbeidsfora der alle Ringerikskommunene deltar

- [Osloregionen](#) interkommunalt politisk råd er et strategisk samarbeid som består av 65 kommuner inkludert Oslo kommune. Samarbeidet har tre hovedinnsatsområder med hver sin administrative faggruppe der

Ringeriksregionen har felles representasjon. En av disse er faggruppen for klima- og miljø som for tiden ledes av Ringerike kommune v/ Bente Elsrud Anfinnsen. Frode Brokhaug fra Modum er utnevnt til vara til denne gruppen. I Osloregionens politiske styre og interessepolitiske utvalg er Ringeriksregionen representert ved Morten Lafton, ordfører i Jevnaker.

- [Kommunenettverk for klimaomstilling](#). Nettverket skal være et handlingskraftig og innovativt nettverk for kommuner, i Innlandet, Akershus og Buskerud, som jobber målrettet med klimagassreduksjon og omstilling til lavutslippssamfunnet. Ledes for tiden av Krødsherad kommune v/ Guro Dæhlen). Kommunenettverket er i ferd med å rulle ut flere felles klimaprojekter innen tema gjenbruk/ sirkularitet, mat, anskaffelser og mobilitet.
- Vannforvaltning gjennom vannområdene Tyrifjorden, Randsfjorden (Jevnaker) og Hallingdal (Krødsherad)
- KlimaViken har frem til desember 2023 vært en viktig arena og aktiv tilrettelegger for interkommunalt samarbeid og spydspissprosjekter på klimaområdet. Klimaarbeidet ivaretas nå av de enkelte fylkene. Det er foreløpig uklart hva og hvordan Buskerud fylkeskommune prioriterer innenfor klima og miljø.
- Ringerike og Modum utgjør sammen med Lier og Øvre-Eiker innkjøps samarbeidet Vest-Viken innkjøps samarbeid (VVI). I VVIs fellesanskaffelser inviteres ytterligere ca. tjue kommuner til å være med på enkeltavtaler. Hole, Jevnaker og Krødsherad står på denne listen. VVI og Drammen har for øvrig f.o.m. februar 2024 en felles prosjektmedarbeider inn klima- og miljøvennlige anskaffelser (2,5 år, finansiert gjennom klimasatsstøtte + egenandeler).

Det jobbes også med følgende

- Tilsyn og sanering av små private avløp: 3 av 5 kommuner har vertskommuneavtale med Tilsynet for små avløpsanlegg v/ Lier kommune
- Handlingsplanen for en renere Oslofjord: Alle kommuner må jobbe med tiltak som bidrar til måloppnåelse for Oslofjorden. Dessuten samarbeider 3 av 5 kommuner om utredning av nitrogenrensing for å etterkomme et pålegg fra Statsforvalteren.
- Pilotprosjekt for utvikling av arealregnskap i regi av fylkeskommunen: Hole er en av åtte pilotkommuner i et arealregnskapsprosjekt fra Viken fylkeskommune. Videreføres av de nye fylkene.
- Prosjekt for utvikling av kart over økosystemtjenester i regi av tidligere Viken og Vestfold og Telemark fylkeskommuner: Ringerike deltar som pilotkommune.

Referanser

Utvalg av vedtatte planer mest relevant for klima og miljø

Kommune	Navn med lenke
Hole	Kommunedelplan for klima og miljø 2022 - 2030 Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030
Jevnaker	Kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034 Jevnaker kommune Klima er ett av fem satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel, se kapittel 3. Energi- og klimaplan 2018-2022 Landbruksplan for Hadeland 2018-2026
Krødsherad	Energi- og klimaplan for Krødsherad kommune , vedtatt 25.03.2010 Kommunedelplan for vann, avløp, overvann og vannmiljø , vedtatt 30.03.2023 Kommuneplanens samfunnsdel 2019-2032 , vedtatt 18.06.2020
Modum	Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2032 Plan for klima og energi 2023 - 2033
Ringerike	Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030 , se særlig kapittel 4 fra s 30-41 for mål og strategier innen klima og naturmiljø. Klimabudsjett 2024-2027.